UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Københavns Universitet

SUSY grøn

brug af grønne områder og folkesundhed i Danmark

Stigsdotter, Anna Ulrika Karlsson; Ekholm, Kim Ola Michael; Schipperijn, Jasper Jan; Toftager, Mette; Randrup, Thomas Barfoed; Bentsen, Peter; Grønbæk, Morten; Kamper-Jørgensen, Finn

Publication date:
2011

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Stigsdotter, A. U. K., Ekholm, K. O. M., Schipperijn, J. J., Toftager, M., Randrup, T. B., Bentsen, P., Grønbæk, M., & Kamper-Jørgensen, F. (2011). *SUSY grøn: brug af grønne områder og folkesundhed i Danmark*. Skov & Landskab, Københavns Universitet. Arbejdsrapport Skov & Landskab Nr. 134/2011

Download date: 17. nov.. 2026

SKOV & LANDSKAB

SUSY Grøn: Brug af grønne områder og folkesundhed i Danmark

ARBEJDSRAPPORT SKOV & LANDSKAB 134 / 2011

Opsummering af et tværvidenskabeligt forskningsprojekt mellem Skov & Landskab og Statens Institut for Folkesundhed

Af Ulrika K. Stigsdotter, Ola Ekholm, Jasper Schipperijn, Mette Toftager, Thomas B. Randrup, Peter Bentsen, Morten Grønbæk og Finn Kamper-Jørgensen

DET BIOVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Titel
SUSY Grøn: Brug af grønne områder og folkesundhed i Danmark – Opsummering af et tværvidenskabeligt forskningsprojekt mellem Skov & Landskab og Statens Institut for Folkesundhed

Forfattere
Ulrika K. Stigsdotter, Ola Ekholm, Jasper Schipperijn, Mette Toftager, Thomas B. Randrup, Peter Bentsen, Morten Grønbæk og Finn Kamper-Jørgensen

Serietitel, nr.
Arbejdsrapport Skov & Landskab nr. 134
Rapporten publiceres udelukkende på www.sl.life.ku.dk

DTP
Jette Alsing Larsen

Forsidebillede
Ulrika K. Stigsdotter

Bedes citeret
Ulrika K. Stigsdotter, Ola Ekholm, Jasper Schipperijn, Mette Toftager, Thomas B. Randrup, Peter Bentsen, Morten Grønbæk og Finn Kamper-Jørgensen (2011):SUSY Grøn: Brug af grønne områder og folkesundhed i Danmark – Opsummering af et tværvidenskabeligt forskningsprojekt mellem Skov & Landskab og Statens Institut for Folkesundhed. Arbejdsrapport nr. 134, Skov & Landskab, Københavns Universitet, Frederiksberg, 9 s.

ISBN
978-87-7903-542-3

Udgiver
Skov & Landskab
Københavns Universitet
Rolighedsvej 23
1958 Frederiksberg C
Tlf. 35 28 15 01
E-post sl@life.ku.dk

Gengivelse er tilladt med tydelig kildeangivelse
I salgs- eller reklameøjemed er eftertryk og citering af rapporten samt anvendelse af Skov & Landskabs navn kun tilladt efter skriftlig tilladelse.

SUSY Grøn er støttet af TrygFonden og Friluftsrådet.

Introduktion

»SUSY Grøn« udgøres af et samarbejde mellem to institutter: 1. Statens Institut for Folkesundhed (SIF), som er et nationalt forskningsinstitut, der forsker i folkesundhed og hører under det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Syddansk Universitet, og 2. Skov & Landskab (S&L), som er et nationalt center for forskning, uddannelse og rådgivning i skov og skovprodukter, landskabsarkitektur og landskabsforvaltning samt byplanlægning og bydesign på LIFE – Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet.

SUSY

SUSY står for Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne, som har til formål at beskrive status og udvikling i den danske befolknings sundheds- og sygelighedstilstand og de faktorer, der er af betydning for sundhedstilstanden. Undersøgelsernes resultater finder anvendelse inden for statslig, regional og kommunal planlægning og sundhedsovervågning samt inden for forsknings- og analysearbejde. SUSY-undersøgelserne er nationale repræsentative undersøgelser blandt voksne danskere. De giver mulighed for at følge befolkningens sundhedstilstand gennem et livsforløb. SUSY er gennemført i 1987, 1994, 2000, 2005 og 2010 af Statens Institut for Folkesundhed.

SUSY Grøn

SUSY Grøn er baseret på SUSY 2005, som omfatter 21.832 voksne danske statsborgere på 16 år eller derover. Data er indsamlet ved: A. personligt interview i svarpersonernes hjem (N 14.566) og B. et supplerende papirspørgeskema (N 11.238).

SUSY 2005 var unik eftersom den inkluderede tre spørgsmål omhandlende brugen af grønne områder:

1. Hvor langt er der fra Deres bolig til nærmeste grønne område eller naturområde?
2. Hvor ofte kommer De i sommerhalvåret ud i et grønt områder eller i et naturområde?
3. Hvad er de væsentligste grunde til, at De kommer ud i grønne områder eller i naturområder?

SUSY Grøn resulterede i tre videnskabelige publiceringer og resultaterne er blevet præsenteret ved flere internationale forskerkonferencer samt ved den første danske nationale Natur & Sundhedskonference i 2009.

I denne rapport præsenteres de vigtigste resultater fra SUSY Grøn. De er opdelt i fem emner:

1. Helbredsrelateret livskvalitet
2. Stress

3. Svær overvægt
4. Fysisk aktivitet
5. Brug af grønne områder

1. Helbredsrelateret livskvalitet

Standard spørgeskemaet »SF-36« anvendes til at beskrive helbredsrelateret livskvalitet**.** I SF-36 indgår 36 spørgsmål indenfor 8 forskellige helbredsområder – som antages at være universelle og repræsenterer basal menneskelig funktion og velbefindende. De 8 helbredsområder er:

- Fysisk funktion
- Fysisk betingede begrænsninger
- Fysisk smerte
- Alment helbred
- Vitalitet
- Social funktion
- Psykisk betingede begrænsninger
- Psykisk velbefindende

Resultaterne fra SUSY Grøn viser, at individer der bor mere end en kilometer fra et grønt område har gennemsnitligt lavere point i alle otte helbredsområder end individer, der bor tættere end en kilometer på et grønt område (se figur 1).

Figur 1. Helbredsrelateret livskvalitet i forhold til afstande til grønne områder.

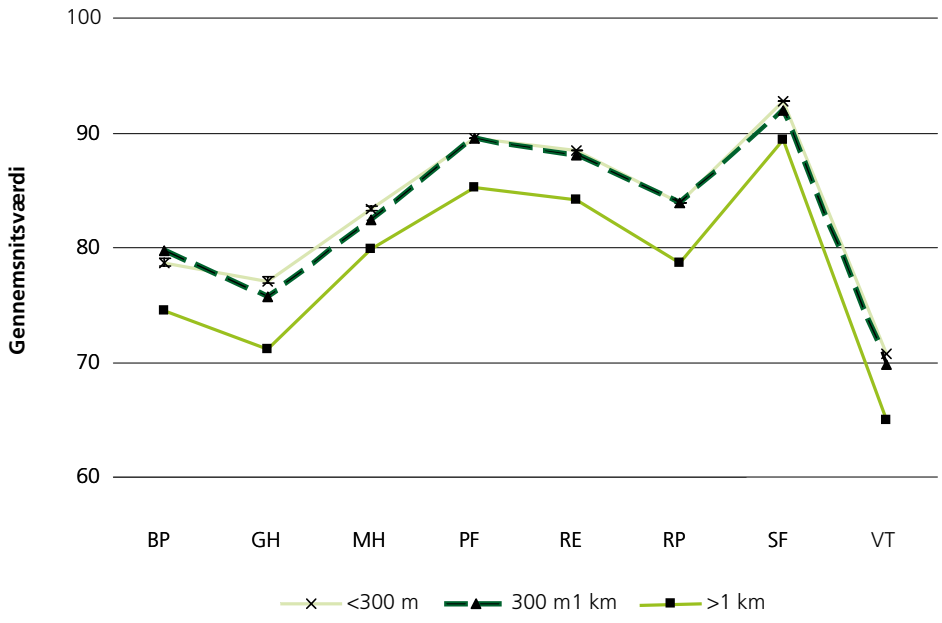

BP=Fysisk smerte, GH= Alment helbred, MH= Psykisk velbefindende, PH=Fysisk betingede begrænsninger, RE=Psykisk betingede begrænsninger, RP=Fysisk funktion, SF=Social funktion, VT=Vitalitet

2. Stress

»The Perceived Stress Scale« (PSS) kan oversættes med »Den selvopfattede stress skala« og måler hvilke situationer i svarpersonens liv, der er vurderet som stressende situationer.

PSS er designet til at måle hvor *uforudsigeligt*, *ukontrollabelt* og *overbelastet* svarpersonerne ser deres liv.

PSS inkluderer også en række direkte spørgsmål omkring nuværende niveauer af oplevet stress og pointskalaen går fra 0 til 40, hvor et højt point niveau indikerer mere selvopfattet stress.

Resultaterne fra SUSY Grøn studiet viser (se tabel 1) at:

- Det generelle gennemsnitlige PSS pointniveau var 11.0 (grå punktlinie) og det generelle gennemsnitlige pointniveau var lidt højere for kvinder (blå pil) end for mænd (grøn pil)
- Jo længere afstand der er fra svarpersonernes hjem til det nærmeste grønne område jo højere stressniveau rapporterede de (grå punkt pil)
- Jo oftere svarpersonerne besøger grønne områder jo lavere stressniveau rapporterede de (grå pil)

Tabel 1. Gennemsnitsværdier (standart afvigelser, SA) og Den opfattede stress skala (The Percieved Stress Scale, PSS).

		Gennemsnit (SA)	n
Total		11.0 (5.9)	10.250
*			
	Mænd	10.2 (5.7)	4.802
	Kvinder	11.7 (6.1)	5.448
Alder*	16-24 år	12.0 (6.1)	886
	25-44 år	11.1 (5.9)	3.520
	45-64 år	10.8 (5.8)	4.058
	65+ år	10.9 (6.1)	1.786
Kombineret skole og erhvervserfaring*			
	<10 år.	12.7 (6.2)	1.218
	10-12 år	11.5 (6.0)	2.756
	≥13 år	10.5 (5.7)	5.999
Afstand til grønne områder*			
	<300 meter	10.8 (5.8)	6.931
	300 meter - 1 kilometer	11.1 (6.0)	2.630
	<1 kilometer	12.3 (6.4)	602
Hyppighed af besøg i grønne områder*			
	Dagligt	10.5 (5.7)	4.446
	Flere gange om ugen	10.7 (5.8)	3.023
	Ugentligt	11.7 (6.0)	1.850
	Månedlig/sjældent eller aldrig	12.8 (6.7)	810

*p<0.05

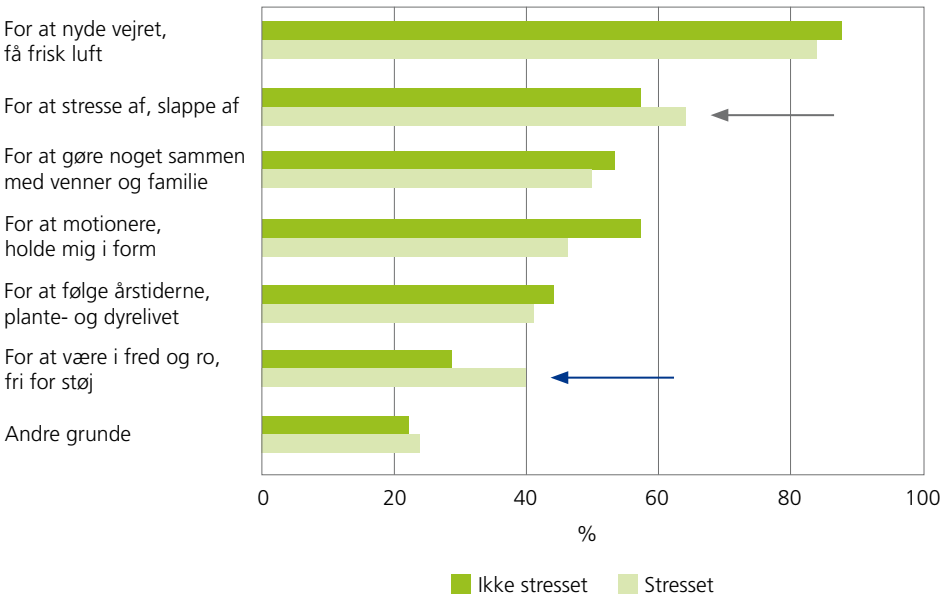

Tabel 2. Køns- og aldersafstemte forekomster af begrundelser for besøg i grønne områder i forhold til stress status.

Endvidere fandt studiet (se tabel 2), at en højere procentdel af stressede end ikke stressede rapporterede, at de vigtigste begrundelser for at besøge grønne områder var *»for at stresse af, slappe af«* (grå pil) og *»for at være i fred og ro, fri for støj«* (blå pil).

3. Svær overvægt

Svær overvægt udgør et stadigt stigende folkesundhedsproblem i hele den vestlige verden. Risikoen for udvikling af bl.a. type 2 diabetes, hjerte-, karsygdomme, forhøjet blodtryk, adskillige kræftformer og belastningslidelser i bevægeapparatet øges ved svær overvægt.

I SUSY Grøn anvendtes Body Mass Index (BMI), hvilket er kropsvægten i kilo/højde i m^2, til at klassificere respondenternes vægt.

Tabel 3. WHO definerer vægtgrupper opdelt efter BMI.

Undervægt	BMI < 18,5
Normalvægt	18,5 ≤ BMI < 25,0
Moderat overvægt	25,0 ≤ BMI < 30,0
Svær overvægt	BMI ≥ 30.0

Resultaterne fra SUSY Grøn viser, at respondenter, som bor mere end en kilometer fra et grønt område, har større risiko for at være svært overvægtige (BMI ≥ 30), end dem der bor mindre end 300 meter fra et grønt område, se tabel 4.

Tabel 4. Sammenhænge mellem afstand til grønne områder og overvægt.

4. Fysisk aktivitet

Menneskets krop er bygget til muskelarbejde. WHO har beregnet, at i 2020 vil 70 % af alle sygdomme, der medfører døden, være en følge af vores livsstil. De to livsstilsfaktorer, der giver den største risiko for tidlig sygdom og død af kroniske sygdomme, er rygning og fysisk inaktivitet.

Resultaterne fra SUSY Grøn viser, at afstanden til grønne områder er negativt relateret til fysisk aktivitet i grønne områder. Det betyder, at de svarpersoner, som bor mere end en kilometer fra et grønt område, har lavere chancer for at være fysisk aktive i et grønt område, sammenlignet med personer der bor tættere end 300 meter på et grønt område (se tabel 5).

Tabel 5. Afstande til grønne områder i forhold til køn, alder, uddannelse, beboelsesforhold, størrelse på kommune og længerevarende sygdom.

5. Brug af grønne områder

SUSY Grøn studiet giver grundlæggende information om brug af grønne områder i Danmark. Resultaterne fra SUSY Grøn viser at:

- 43 % af respondenterne besøger grønne områder hver dag
- 91,5 % besøger grønne områder mindst en gang om ugen
- Kun 0,9 % besøger aldrig grønne områder

Resultaterne viser også, at respondenterne bor forholdsvist tæt på grønne områder:

- 66,9 % bor mindre end 300 meter fra nærmeste grønne område
- Kun 6,2 % bor mere end 1 km fra nærmeste grønne område

Respondenter har signifikant lavere sandsynlighed for at besøge grønne områder hvis:

- De er under 45 eller over 80 år gamle
- Har en kortere uddannelse
- Har ikke-vestlig etnisk baggrund
- Har længere end 300 meter til nærmeste grønne område
- Bor i lejlighed
- Er fraskilt/separeret

Tabel 6 viser relationen mellem afstand til nærmeste grønne område, og hvor ofte respondenterne besøger det. Jo kortere respondenterne har til et grønt område, jo oftere besøger de det. De flittigste besøgere er dem, som har kortere afstand end 300 meter. Resultaterne viser også, at dem, som har mere end 300 meter til nærmeste grønne område, har større sandsynlighed for at:

- Have en kortere uddannelse
- Bo i større kommuner
- Bo i lejlighed
- Være ugift eller samlevende

Tabel 6. Sammenhænge mellem afstand til nærmeste grønne område og hyppighed i besøg.

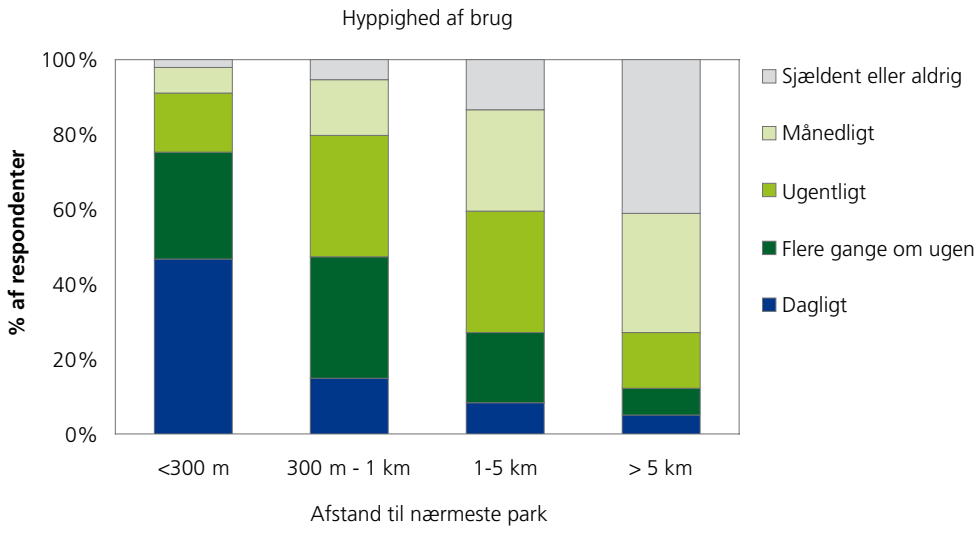

Publiceringer

SUSY Grøn resulterede i tre videnskabelige artikler:

Toftager, M., Ekholm. O., Schipperjin, J., Stigsdotter, UK., Bentsen, P., Grønbæk, M., Randrup, TB., Kamper-Jørgensen, F. In press.

Distance to green space and physical activity: a Danish national representative survey. Journal of Physical Activity & Health.

Stigsdotter, UK., Ekholm, O., Schipperijn, J., Toftager, M., Kamper-Jørgensen, F., Randrup, TB. 2010.

Health promoting outdoor environments - Associations between green space, and health, health-related quality of life and stress based on a Danish national representative survey. Scandinavian Journal of Public Health, volume 38, issue 4, pp. 411-417.

Schipperijn, J., Ekholm, O., Stigsdotter, UK., Toftager, M., Bentsen, P., Kamper-Jørgensen, F., Randrup, TB. 2010.

Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning, volume 95, issue 3, pp. 130-137.

SKOV & LANDSKAB

ARBEJDSRAPPORT SKOV & LANDSKAB 134 / 2011

Skov & Landskab
Københavns Universitet
Rolighedsvej 23
1958 Fredriksberg C
Tel. 3533 1500
sl@life.ku.dk
www.sl.life.ku.dk

Nationalt center for
forskning, uddannelse og
rådgivning i skov
og skovprodukter,
landskabsarkitektur og
landskabsforvaltning,
byplanlægning og bydesign